

Nova versió del VTLS

La nova versió del sistema automatitzat de les nostres biblioteques ja és en funcionament.

Ara, la consulta al catàleg millora amb més de quinze canvis que la fan més eficient i amigable.

– Un dels canvis més importants és la forma que té el *software* de realitzar les recerques per autor, títol i matèries:

A partir d'ara mai més no sortirà el missatge frustrant de

no hi ha cap entrada – entreu una altra comanda

El *software* sempre ens donarà resposta visualitzant la llista alfabètica d'entrades que coincideixin o s'acostin més al nostre argument de recerca.

– Les pantalles resumides de títols que apareixen després d'haver demanat una entrada d'autor, títol o matèria visualitzen fins a set referències enlloc de les tres que es veien fins ara.

– Totes les pantalles incorporen missatges breus que recorden la recerca que s'està fent i quin número d'entrada estem consultant.

– Els sistemes d'ajuda, més directes, permeten més flexibilitat i simplifiquen la informació que donaven.

Nou sistema de navegació per pantalles

Un nou sistema de navegació permet, mitjançant noves comandes, visualitzar altres pantalles relacionades amb la recerca que s'estigui realitzant.

– Per navegar entre paraules clau s'ha incorporat la comanda

(continua)

L/
que visualitza una llista de 12 paraules clau i les vegades que apareixen en el camp d'autor, matèria i títol.

Des d'aquesta pantalla es pot escollir una paraula en un camp específic teclejant

núm. de línia A: (paraula clau en el camp d'autor)

núm. de línia S: (paraula clau en el camp de matèria)

núm. de línia T: (paraula clau en el camp de títol)

– Noves comandes de retorn permeten navegar cap a recerques ja realitzades.

/AM /SM /TM /ZM /CM /KW

visualitzen respectivament l'última pantalla d'autors, matèries, títols, lloc de publicació de revistes, topogràfic i paraules clau que s'han consultat.

/BOOKMARK

visualitza la llista de totes les comandes de retorn, indica amb un asterisc les pantalles que s'han visualitzat anteriorment i permet tornar a visualitzar-les entrant el número de línia.

– Per veure documents amb autors, títols, topogràfics o matèries relacionats amb el document que s'està consultant, s'ha incorporat la comanda TR.

– La comanda /LISTREDO visualitza les deu últimes comandes que s'han consultat i permet tornar-les a realitzar.

– Quan el resultat d'una recerca dona més d'un document o registre d'exemplar, les comandes NEXT i PREV ens permeten navegar entre els diferents registres

A totes les biblioteques trobareu informació sobre les noves comandes. Consulteu els nous tríptics.

Marta Tort

INVIDENTS I BIBLIOTEQUES

El mes de novembre passat la Biblioteca de Lletres va rebre de part del Consell Social de la UAB un lector personal Xerox/Kurzweil.

Gràcies a aquest aparell els invidents usuaris de les biblioteques de la UAB tindran un accés més fàcil i directe als documents impresos.

Raymond Kurzweil, un enginyer del Massachusetts Institute of Technology i un dels principals experts en intel·ligència artificial, va dissenyar i produir l'any 1976 una màquina capaç de llegir en veu alta textos escrits. El model que es va comercialitzar a Espanya el mes de maig de 1991 n'és ja la sisena versió notablement perfeccionada. Per poder fer el *software* castellà va caldre que un grup d'especialistes dediqués un any sencer a traduir-lo de l'anglès i a adaptar-lo a la gramàtica espanyola.

El lector personal Xerox/Kurzweil, basat en tècniques d'intel·ligència artificial, és capaç de llegir de viva veu qualsevol text. Consta d'un escàner, d'un reconeixedor òptic de caràcters, d'un sintetitzador de veu i d'un teclat. El seu funcionament és força senzill: es posa el llibre, la revista o el document sobre l'escàner, es connecta el sintetitzador de veu, per mitjà del teclat es dona l'ordre de començar la lectura i immediatament es pot sentir una veu d'home, aguda o greu, de dona o bé de nen recitant el text. Es pot fer que llegeixi més de pressa o més a poc a poc, que repeteixi el que no s'ha entès, que ho guardi a la memòria per sentir-ho més tard, o que ho gravi en una cassette. Es pot connectar a un PC per poder treballar sobre el text que s'està llegint, pot servir de sintetitzador de veu del mateix PC, i també s'hi pot connectar una impressora braille.

El *software* que utilitza aquest aparell està gravat en un cartutx que es pot extreure, i això permet variar fàcilment d'idioma segons el text que es vulgui llegir. De moment es disposa de quatre cartutxos que permeten llegir textos escrits en castellà, francès, anglès i alemany.

Els usuaris que durant aquests mesos han utilitzat el lector personal Xerox/Kurzweil estan molt satisfets de poder llegir els llibres i les revistes a la mateixa Biblioteca sense necessitat de cap intermediari. Per ells la veu artificial no ha representat cap problema perquè estan molt acostumats als sintetitzadors de veu que utilitzen normalment per prendre apunts a les classes i per fer exàmens. L'inconvenient més gran que hi han trobat és que encara no s'hagi fet el *software* català.

L'adquisició d'aquest aparell ha representat un pas endavant en la voluntat de la UAB d'aconseguir integrar plenament les persones amb alguna disminució.

M. Dolors Dilmé

LAUS 92

Els premis Laus a Ciències de la Comunicació

La mediateca de Ciències de la Comunicació ha rebut, recentment, el donatiu dels documents guardonats amb els premis Laus que atorga l'ADG-FAD a les obres de més prestigi en l'àmbit de la comunicació àudio-visual, el disseny gràfic i la publicitat.

Els premis Laus

Els LAUS¹ són, actualment, els premis més importants de l'Estat espanyol i estan reconeguts internacionalment.

S'adrecen a dissenyadors gràfics, creatius publicitaris, il·lustradors, fotògrafs i professionals de la comunicació àudio-visual en general i premien tant l'autor de l'obra com el client que ha encarregat el treball.

Els Laus, dels quals ja s'ha fet la 23a edició, han anat evolucionant al llarg del temps i, a les últimes convocatòries, consten de les categories següents:

- Disseny gràfic
- Gràfica aplicada
- Publicitat àudio-visual
- Publicitat gràfica
- Il·lustració
- Fotografia

En cadascun dels sis sectors es concedeixen un trofeu Laus or i diversos diplomes Laus plata i bronze.

A partir del 1989 s'hi ha afegit el Trofeu Laus Generalitat, que reconeix la destacada trajectòria dels empresaris i industrials en la política de disseny gràfic, comunicació àudio-visual i publicitat.

L'ADG-FA

L'ADG-FAD, Agrupació de Directors

d'Art, Dissenyadors Gràfics i Il·lustradors del Foment de les Arts Decoratives, va ser creada el 1961 amb l'objectiu de promocionar i estudiar el grafisme, és a dir l'expressió gràfica mitjançant el dibuix o la fotografia aplicada a la publicitat i a les arts gràfiques en general.

L'ADG-FAD és soci fundador i únic representant espanyol a l'Art Directors Club Europe (ADC-E), creat el 1990 per diferents associacions de dissenyadors d'Europa i que premia els millors treballs gràfics i publicitaris que es realitzen al continent.

Aquest lligam permet que les obres premiades als Laus puguin participar en el certamen de l'ADC-E, que representa el màxim guardó europeu del sector.

El donatiu

El donatiu, fruit d'un conveni entre l'ADG-FAD i la UAB, incorpora aquesta important col·lecció de documents a la mediateca de la Facultat de Ciències de la Comunicació per tal que puguin ser utilitzats amb finalitats docents i d'investigació.

Consta de més de tres mil documents, premiats i seleccionats entre els anys 1984 i 1991, la tipologia dels quals és molt variada i innovadora en el món de les biblioteques i els centres de documentació, ja que inclou logotips, tanques publicitàries, video-clips, fundes de discos, envasos i embalatge, etc.

Els documents poden

ser classificats en els grans apartats següents:

800 vídeos, 62 cassettes, 46 pel·lícules, 632 cartells publicitaris, 476 cartells d'exposicions, 454 llibres i fullets, 180 fotografies, 125 portades de revistes, 40 calendaris, 36 documents de publicitat punt de venda, 43 il·lustracions, 196 logotips, 217 envasos i 17 bosses.

La mediateca

Aquest fons documental constitueix el nucli inicial de la mediateca que es troba en procés de creació i d'organització com a una secció de la Biblioteca de Ciències de la Comunicació.

El seu objectiu principal és constituir una col·lecció de material àudio-visual i gràfic, a partir de la compra, la donació i la producció pròpia, a fi de donar suport a la docència i a la investigació en el camp de la publicitat i la comunicació àudio-visual.

*M. Antònia Galceran
Rosa Pujol*

¹ Laus, laudis, f., lloança, elogi, encomi.

L'arxiu fotogràfic de la UAB

En la primera imatge, del setembre de 1970, podem veure els terrenys destinats a la construcció de la Universitat, on unes banderes marquen el lloc destinat a l'edifici Rectorat. En la segona imatge, l'edifici Rectorat tal i com és actualment (abril del 1993). L'únic detall comú en ambdues imatges és el pi de tres branques de la zona d'aparcament.

L'Arxiu General Administratiu i Històric (AGAH) recull, organitza i custodiu tota la documentació generada per la Universitat Autònoma de Barcelona i el desenvolupament de les seves activitats s'entén sigui quin sigui el suport amb el qual el document ha estat elaborat.

Així, des de la seva posada en marxa, l'AGAH s'ha preocupat de recollir la documentació fotogràfica, de la mateixa manera que ha de recollir la documentació en paper i s'està plantejant de recollir la documentació en suport magnètic, en suport àudio-visual, etc.

Gran part d'aquesta documentació l'havia anat recollint el Sr. Robert Molina, primer, i la Secció de Promoció Estudiantil i l'Oficina d'Informació, després. La recuperació i el control del material fotogràfic recollit eren molt irregulars.

Les especials característiques d'aquest material fan difícil una transferència normalitzada des dels productors dels documents fins a l'Arxiu General. De moment, però, tenim regulada la transferència d'aquesta documentació des dels principals productors.

Com passa amb els documents en suport paper, rebem la documentació quan es troba en fase semiactiva, és a dir quan el servei productor ja no

en fa un ús constant. D'altra banda, intentem recuperar tot aquell material que està dispers en les diferents àrees i centres.

Fins ara hem recollit més de set mil documents, 4.800 dels quals estan correctament registrats i classificats. Aquests documents tant poden ser fotografies en negatiu o en positiu com diapositives.

Les dates extremes d'aquesta documentació van des de l'any 1968 fins a l'any 1992, i les matèries que tracta són molt variades, però per resumir les podem agrupar en alguns temes generals: edificis i instal·lacions, actes acadèmics i socials i vida universitària.

Edificis i instal·lacions és l'apartat més important pel que fa al volum documental. Inclou tota la documentació fotogràfica relativa a la construcció de nous edificis, remodelació i manteniment dels edificis existents, fotografies aèries dels edificis i instal·lacions, reportatges sobre els espais d'administració, de professorat, de docència, de recerca, dels espais i serveis oferts a la comunitat universitària (serveis de restauració, espais d'esports, entitats bancàries, etc.), i sobretot imatges del campus en general (vials, aparcaments, transports, etc.).

Actes acadèmics i socials inclou tota la docu-

mentació fotogràfica d'aquests actes realitzats a la Universitat: nomenament de doctors *honoris causa*, condecoracions acadèmiques, entrega de premis, homenatges, inauguracions, etc.

Al'apartat vida universitària agrupem tots aquells descriptors d'imatges relatives a l'activitat diària del campus: activitat dels estudiants, activitats culturals (música, teatre, etc.), reivindicacions, festes, etcètera.

Per tal de poder recuperar aquesta informació, a banda d'adequar-la físicament, hem registrat els documents en una fitxa, elaborada en una base de dades, que conté els camps següents: un número i la data de registre, el format original de la imatge, l'autor i la data de la imatge, una descripció de la imatge, la procedència, l'estat de conservació, el tipus de document, si és en blanc i negre o color, i descriptors de tres tipus.

La recuperació de les imatges es pot fer per qualsevol dels camps, si bé els descriptors i la descripció de la imatge són els elements més importants per cercar els documents d'un tema determinat.

Els tres tipus de descriptors diferents són: el de matèries, el geogràfic i el de personatges. Aquests descriptors es poden combinar entre ells; per exemple podem buscar una matèria en un lloc geogràfic determinat.

En el descriptor de matèries trobem una llista de la matèria principal que ens mostra la imatge. En el descriptor geogràfic hi ha una llista dels llocs on es desenvolupen els fets o els llocs que ens mostren les imatges. Finalment, el descriptor de personatges ens fa una llista dels cognoms i/o càrrecs que apareixen a la imatge.

És clar que la funció que té encomanada l'Arxiu General de recollir i d'organitzar aquesta documentació no té sentit sense una utilització posterior d'aquest material. Actualment els usuaris busquen a la documentació fotogràfica imatges per a l'elaboració de guies i fullets diversos, imatges sobre un acte o una persona concrets i imatges sobre l'evolució del campus universitari en general.

Esperem, doncs, anar ampliant en quantitat i qualitat aquest testimoni en imatges dels vint-i-cinc anys de vida universitària que enguany compleix la UAB.

Antoni Borfo i Bach

La Prestatgeria

APIÀ: (Història romana)

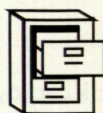
Amstelodami (Amsterdam): ex officiâ Joh. Janssonii à Waesberge, et Johannis à Someren, 1670

TUCÍDIDES: (Història)

Amstelaedami (Amsterdam): apud R. & J. Wetstenios & Gul Smith, 1731

ARISTÒFANES: (Comèdies)

Lugduni Batavorum (Leide)]: apud Samuelem et Joannem Luchtmans, Academiae Typographos, 1760

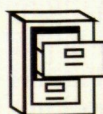
Aquestes edicions de Tucídides, d'Aristòfanes i d'Apià són una bona il·lustració del treball més específic i característic dels filòlegs de l'humanisme que s'inicià cap al segon decenni del segle XVI amb la figura colossal, entre d'altres, d'Erasme de Rotterdam. Aquest treball és l'edició de textos. Els llibres en qüestió, edicions valuoses dels autors respectius, són del segle XVII la d'Apià, i del segle XVIII les d'Aristòfanes i de Tucídides. Aquestes dues últimes edicions són molt notables. La de Tucídides és de l'any 1731, publicada a Amsterdam pel filòleg alemany K. A. Duker, encara que de fet reitera l'edició del filòleg anglès J. Wasse, però amb una excel·lent traducció llatina i afegint-hi, i aquí rau el mèrit principal de l'edició, el treball exegetic i interpretatiu dels humanistes Hemsterhuys i Hudson. L'edició d'Aristòfanes és la de Stefan Bergler, publicada pòstumament l'any 1760 (vint anys després de la mort de l'editor) pel seu deixeble P. Burmann. També conté una excel·lent versió llatina del grec original, i el comentari, tant filològic com exegetic, és de gran qualitat. Quant a l'edició de les *Històries Romanes* d'Apià, és la publicada a Amsterdam l'any 1670 per Alexander Toll, i des del punt de vista de la història del text no és de les més meritòries, però de tota manera és un bon testimoni del treball editorial en l'àmbit humanista i de la filologia clàssica al segle XVII.

Aquestes tres obres es poden consultar a la secció de reserva de la Biblioteca de Lletres gràcies a la donació del professor Manuel Balasch.

M. B.

THESAURUS CATALÀ D'EDUCACIÓ

Barcelona: Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, 1992, 362 p.

Aquesta obra és un *thesaurus* elaborat en llengua catalana, adequat a la realitat educativa actual, ja que recull tota la terminologia creada a partir del nou disseny curricular i segueix la metodologia assenyalada en les normes internacionals de l'ISO.

El TCE es divideix en tretze camps o àrees temàtiques, als quals pertanyen els 3.462 descriptors de què consta,

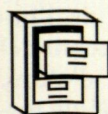
a més dels índexs següents: alfabètic de descriptors, sistemàtic general, índex permutat i terminogrames.

El TCE s'ofereix, també, en suport informàtic. El programa que serveix de base és BEAT versió 0.9. Es tracta d'un programa que permet la consulta àgil i ràpida de tots els índexs del TCE.

M. C.

ALA/LC ROMANIZATION TABLES: TRANSLITERATION SCHEMES FOR NON-ROMAN SCRIPTS

Approved by the Library of Congress and the American Library Association; tables compiled and edited by Randall K. Barry. Washington: Library of Congress, 1991. vi, 216 p. ISBN 0-84444-0706-2

Transliterar consisteix a representar els caràcters (lletres o signes) d'una escriptura mitjançant els caràcters d'una escriptura diferent. L'ús d'un caràcter d'una escriptura per un d'una altra es basa, normalment, en la seva equivalència fonètica. L'objectiu últim de transliterar és que una persona pugui, a partir de la transliteració feta, tornar a reconstruir mentalment, sense ambigüitats, la forma original del text.

En una biblioteca o centre de documentació, la transliteració permet el tractament de documents escrits en diferents alfabetes amb sistemes informàtics que, normalment, no permeten l'ús simultani de més d'un joc de caràcters (el de l'alfabet llatí, en el nostre cas). Alhora, facilita l'ordenament en una única seqüència alfabètica d'aquests documents i ajuda a establir les formes de noms propis (antropònims, topònims, etc.) en un alfabet diferent de l'original.

L'obra ressenyada recull les taules de conversió utilitzades per la Library of Congress i l'ALA, i, amb elles, la gran majoria de biblioteques de països de parla anglesa, per a la transliteració a l'alfabet llatí de cinquanta sistemes d'escriptura, emprats per cent quaranta-sis llengües, des de l'amhàric fins al xinès.

De cada sistema d'escriptura es donen els caràcters originals, llur transliteració al l'alfabet llatí i notes d'ús, més o menys extenses, referides als diacrítics, l'ús de les majúscules, la divisió de paraules, etc. Per a l'elaboració de les taules s'ha comptat amb la col·laboració d'experts en cada una de les llengües. Al costat de sistemes de transliteració ja clàssics i consagrats per l'ús, com els aplicats al grec, al xinès (Wade-Giles) o al japonès (Hepburn), se'n presenten d'altres –la majoria– concebuts expressament per la Library of Congress. En aquests sistemes traspuen diferents tendències emprades en la transliteració, des de la més antiga, basada en l'intent de reproducció de la pronunciació original, usant un o més caràcters de l'alfabet llatí (tal com sonen en anglès, és clar), fins a les més modernes, on, tot i basar-se en el mateix principi fonètic, s'intenta arribar a la conversió d'un caràcter per un únic caràcter, amb diacrítics si cal.

Atès el nombre d'escriptures i de llengües tractades, les

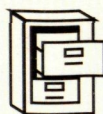
ALA/LC romanization tables esdevenen una eina de considerable utilitat tant per al bibliotecari «assetjat» per llibres en llengües poc habituals (encara que, per als alfabetes àrab, grec, japonès i xinès, les biblioteques de la UAB segueixen taules de transliteració diferents), com per al lector, ja que li pot donar la clau per a la consulta de bases de dades, en CD-ROM o en línia, britàniques o nord-americanes. I, si no, com a passatemps per veure com escriu gran part de la humanitat.

Disponible per consultar-lo a la Secció de Processament Tècnic del Servei de Biblioteques.

J. G. G.

DIRECTORY OF ELECTRONIC JOURNALS, NEWSLETTERS AND ACADEMIC DISCUSSION LISTS

Strangelove, Michael; Novacs, Diane 2nd ed. Washington: Association of Research Libraries, 1992 – IX, 241 p.

A cada biblioteca de la UAB hi ha disponible una obra utilíssima per a totes aquelles persones que tinguin accés a les xarxes de comunicacions Bitnet i/o Internet. Es tracta de la segona edició del **Directory of Electronic Journals, Newsletters**

and Academic Discussion Lists, editat en suport paper per Ann Okerson l'any 1992 sobre la base dels fitxers, consultables gratuïtament per xarxa, confegits per Michael Strangelove i Diane Kovacs. Aquesta col·lecció de direccions que s'agrupen en un sol títol en la seva edició sobre paper en realitat són dos directoris. Michael Strangelove és el responsable de reunir totes les revistes electròniques, els noticiaris i els resums de noticiaris i intercanvis de notícies existents d'interès acadèmic en un únic directori. Les entrades estan agrupades en tres grans tipologies (revistes, noticiaris, resum de notícies i altres tipologies de difícil definició) ordenades alfabèticament. Per bé que la quantitat d'informació és molt desigual (l'autor dóna tota la que té a la seva disposició), totes les entrades ofereixen, com a mínim, una petita descripció de la revista, la manera com accedir-hi, si és gratuïta o no i la persona de contacte. En total dóna compte de 36 revistes, 79 noticiaris i 16 tipologies més.

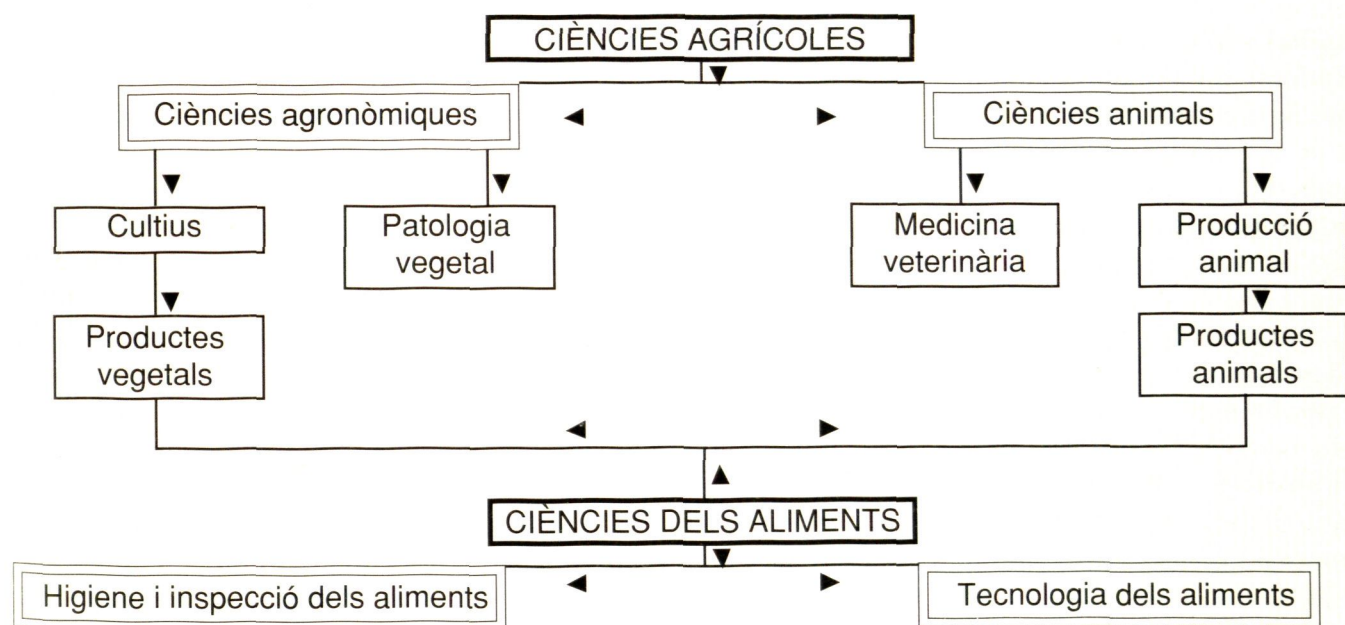
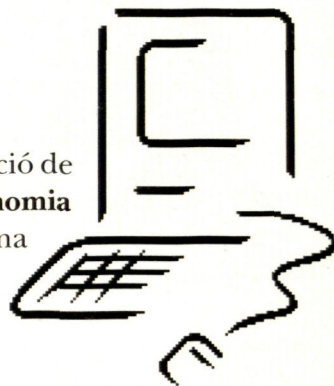
Per la seva banda, Diane Kovacs, en el seu directori, dóna notícia de 769 conferències electròniques, de les més de tres mil existents, que, al seu parer, poden ser d'interès acadèmic. Les entrades han estat agrupades per matèries i ordenades alfabèticament. En total n'hi ha 470 de Ciències Socials i Humanitats, 124 de Ciències Biològiques, 101 de Ciències Físiques i 71 d'altres matèries. La informació continguda en cada entrada segueix les mateixes pautes que el directori de Strangelove.

A més, el **Directory** inclou informació sobre altres obres accessibles sobre el tema, com recuperar els mateixos directoris per xarxa, com iniciar un noticiari electrònic, aconseguir l'ISSN per a una revista electrònica, i també un assaig sobre el futur d'aquest nou suport en la difusió de la informació a escala mundial.

S.M.

Bases de dades en agricultura

Plantejar-nos parlar de la informació sobre agricultura comporta una predefinició de les àrees temàtiques que integren els coneixements de les ciències agràries: **agronomia** (cultius, patologia vegetal); de les **ciències animals** (producció animal, medicina veterinària); i de les **ciències dels aliments**, que estudien la higiene, la inspecció i la tecnologia dels productes vegetals i animals.

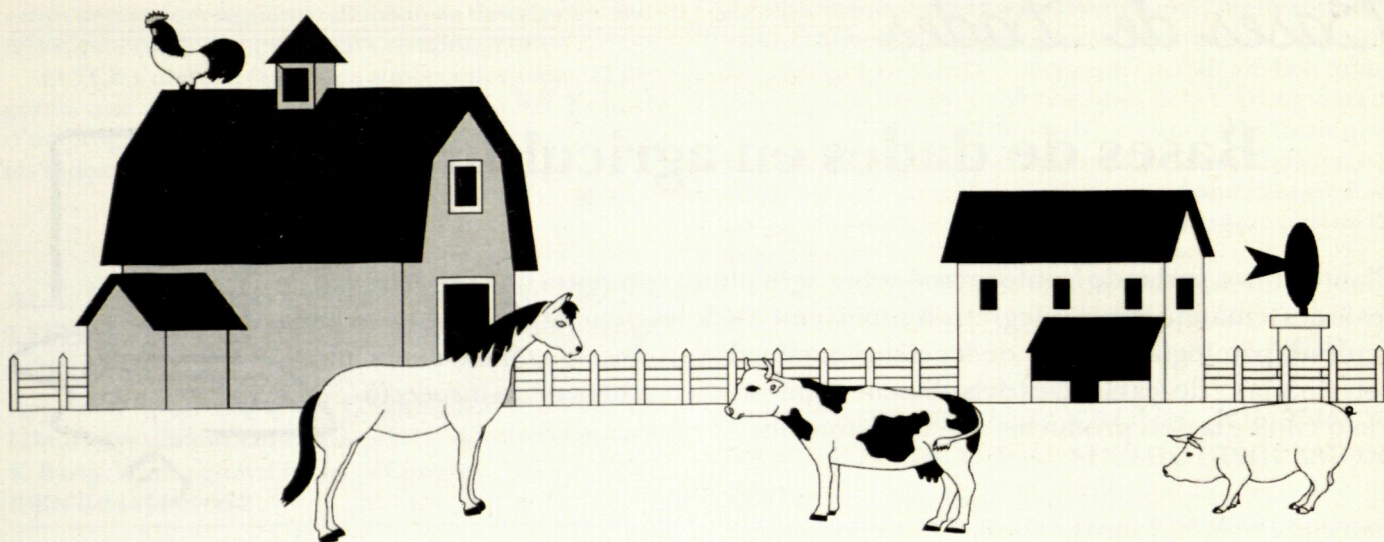
No hem de jutjar gratuïta aquesta introducció, ja que, en el nostre àmbit cultural, el terme **agricultura** comporta sovint una significació bàsicament rural. Generalment se sol aïllar l'estudi dels conreus vegetals de la ramaderia i aquesta de la patologia animal, com també contrastar les ciències alimentàries amb les agrícoles. Una planificació acadèmica o l'estructura del mercat poden aconsellar aquesta parcel·lació, però pel que fa a fonts d'informació

cal contextualitzar les diferents àrees de coneixement i copsar els seus forts lligams d'interdisciplinarietat.

Com podrem, si no, estudiar les necessitats de farratge que requereix un ramat de boví durant un règim d'estabulació?, quin tipus de control requerirà la llet que s'extraurà d'aquest ramat?, serà l'envasament en Tetra Brik el més adequat per a una conservació perllongada de la llet? Preguntes com aquestes, tot i que

senzilles, ens fan adonar de la complexitat que representa parlar de la informació i en conseqüència, de les bases de dades en agricultura, en el sentit més ampli del terme.

Un cop fetes aquestes apreciacions, passem a revisar els trets distintius de les principals bases de dades agrícoles, de contingut preferentment bibliogràfic i d'abast internacional, independentment de la manera en què podem accedir-hi.

AGRICOLA (Agricultural On-line Acces), fomentada per la National Agricultural Library USA, una de les tres biblioteques nacionals dels Estats Units, és utilitzada com a instrument localitzador i d'accés bibliogràfic pel sistema nacional d'informació agrari i, en conseqüència, té una orientació primordialment anglosaxona i nord-americana. Podem trobar-hi referències des del 1970 amb temàtiques distintives com parasitologia humana i economia domèstica.

AGRIS (International Information System for the Agricultural Sciences and Technology), promoguda per la FAO, ofereix dades des del 1975 que han estat transmeses per més de cent centres nacionals. Atès que els criteris de selecció de referències són diversos a cada seu, mostra una certa inconsistència en la seva estructura. Com a tret principal podem dir que té un enfocament especial pel que fa al desenvolupament rural, ja que atén els diferents aspectes relacionats amb el Programa Mundial de Subministrament d'Aliments promogut per les Nacions Unides.

CAB (Commonwealth Agricultural Bureaux International). Aquesta organització intergovernamental formada per trenta països que integraven la Commonwealth s'encarrega, des del 1928, de donar suport científic i d'informació als coneixements agraris. La base de dades és un dels productes que ofereix CAB, que no sols estan orientats a l'agricultura, sinó també als camps de desenvolupament econòmic, nutrició, turisme i ciències de la vida en general, amb dades a partir del 1972. Així mateix, ofereix productes dirigits a les especialitats més importants de les ciències agràries, amb dotze subseccions per a accés *on line* i vuit a les quals accedim amb CD-ROM, amb perspectives d'anar-se diversificant, i que es corresponen a 26 productes que fins fa poc s'han difós de forma impresa en aquest àmbit científic.

FSTA (Food Science and Technology Abstracts) ofereix informació relacionada amb les ciències dels aliments des de la seva producció fins a la nutrició humana, passant, entre altres, pels processos d'inspecció i de con-

servació que els són inherents. Quatre centres, tots de diferent origen: **CAB** (UK), **PUDOC** (HOL), **Institut fur Dockumentationsvessen** (GER), **Institut of Food Technologists** (USA), han estat capaços, des del 1969, de coordinar-se i d'oferir la millor font d'informació secundària en el seu camp. Com a tret distintiu podem considerar que té un 10% de la base de dades dedicada a patents. Darrerament han aparegut dos subproductes dedicats un a enologia (**VITIS**), i l'altre a empaquetatge (**PSTA**).

Analitzant el contingut de les diferents bases de dades hem comprovat que **CAB** és la que treballa unes fonts d'informació d'origen de publicacions periòdiques de més pes, 9.135 pàgines escanejades, mentre que **AGRIS** i **AGRICOLA** n'escanegen 2.959 i 2.405 respectivament (dades del 1991). De les 14.500 pàgines resultants de la suma de les bases de dades citades anteriorment, n'existeixen 9.600 que tenen un índex major o menor d'encobriment. El caràcter més específic de **FSTA** fa que no faciliti una anàlisi comparativa, si bé cal tenir present les

més de 1.800 pàgines escanejades d'una àrea prou significativa *per se*.

Però la recerca no sols requereix bases de dades bibliogràfiques. Les línies d'investigació poden ser substancialment millorades o reconduïdes en conèixer un altre equip científic que actua en un àmbit de treball paral·lel. Aquest objectiu el podem aconseguir fent ús de bases de dades de projectes actius com **AGREP**, que, des del 1975, manté un inventari de projectes agraris en curs dels països de la CE. En l'actualitat, participa en iniciatives similars de diferents països no europeus: **CRIS** (USA), **ICAR** (CAN), **ARRIP** (AUST), **SIS** (AFR), i forma una base de dades en CD-ROM anomenada **AGRI-SEARCH**.

Fins aquí hem exposat les principals bases de dades que cobreixen de forma genèrica l'àrea de coneixement d'agricultura. No obstant, hem de puntualitzar que n'hi ha moltes que dins d'un àmbit més específic satisfan amb més profunditat les necessitats pròpies d'informació: *bases de dades complementàries*. I també n'hi ha d'altres que, si bé pertanyen a àrees de coneixement diferents, poden ser d'utilitat perquè donen un punt de vista particular d'una matèria determinada: *bases de dades relacionades*.

Sense aprofundir-hi, en donarem un exemple de cadascuna i les agruparem en tres subdivisions dels coneixements agraris: (a) Agricultura i Producció Animal, (b) Medicina Veterinària, (c) Ciències dels Aliments.

ASFA (Aquatic Science & Fisheries Abstracts), una base de dades de creixent acceptació ate-

sos l'evolució i l'interès que han experimentat els estudis d'aquicultura i el medi marí en general, és una font d'informació complementària força interessant en l'àrea de Producció i Patologia Animal. D'interès per a aquesta àrea i, en general, per a totes les àrees de ciències de la vida, tenim **BIOSIS**, de prestigi prou reconegut en tots els àmbits científics.

Els clínics veterinaris tenen necessitat de conèixer les especificacions dels fàrmacs i d'altres productes químics utilitzats per a la teràpia dels seus *pacients*. Aquesta informació l'ofereix **Merck Index Online**, complement ideal per l'adequada prescripció dels seus tractaments. D'altra banda, la patologia animal i la humana tenen molts lligams en comú, i les línies de recerca a vegades s'interfereixen. La influència mútua es cobreix satisfactòriament per **MEDLINE**, la millor base de dades biomèdica i la més utilitzada.

Certs productes alimentaris susciten un interès especial per als consumidors. Un d'ells, el cafè, forma part de la dieta diària de molts de nosaltres. **COFFEELINE** s'ocupa d'aquest vegetal des de la seva producció fins a la seva influència en la salut humana. Tanmateix, els processos d'anàlisi i de tractament alimentari estan força relacionats amb els de l'àrea química, que té com a màxim exponent quant a fonts d'informació **CHEMICAL ABSTRACTS**, per la qual cosa atén relacionadament els tecnòlegs i higienistes dels productes alimentaris.

De tot el que hem esmentat fins ara, podem constatar la multidisciplinarietat de matèries que

abracen les ciències agrícoles, des de la tecnologia aplicada en biomedicina, fins a les ciències socials, passant per la construcció, la mecànica o l'automoció. Així doncs, partint de les principals bases de dades, ens serà difícil trobar a vegades les fonts d'informació adequades a determinades necessitats, i no tan sols per la temàtica sinó perquè el volum de literatura gris en agricultura és bastant considerable. No obstant, les bases de dades a què hem fet referència són instruments prou consolidats per satisfer els requisits habituals d'aquesta àrea de coneixement, ja que ofereixen un nivell d'encobriment considerat acceptable.

El futur que estem començant a viure en la recerca d'informació científica exigeix segurament la proliferació de xarxes de biblioteques especialitzades que posen en comú els seus recursos i els fan partícips als usuaris finals, bé amb un cost estipulat o lliurement accessibles per mitjà de les xarxes de comunicació més difoses, com **Internet**, les quals ofereixen no tan sols informació bibliogràfica sinó fins dades factuais, *bulletin boards* –notícies diverses–, calendari d'esdeveniments, que qualifiquen molt més la informació i atansen més l'usuari, investigador o no, als recursos tradicionalment oferts per les bases de dades. Què us semblaria conèixer un servei d'informació comú per als vint campus de la comunitat universitària de Califòrnia **CSU Fresno Agricultural Info. (ATI-NET)**? Proveu-ho des de qualsevol biblioteca de la UAB; us sorprendrà el que podeu trobar-hi.

Vicenç Allué i Blanch

SINERA: base de dades documental

SINERA és l'acrònim que fa referència al Sistema d'Informació Educativa i Recursos per a l'Aprenentatge. La base de dades **SINERA** conté informació referencial sobre recursos per a l'ensenyament i l'aprenentatge, amb l'objectiu de satisfer les necessitats d'accés i l'obtenció d'informació que es troba a Catalunya.

Aquesta base de dades documental conté una informació força exhaustiva, i cobreix un ampli ventall de recursos disponibles a Catalunya, tant per la seva temàtica com pel seu suport.

Els recursos inclosos són diversos: llibres, revistes, dossiers, enregistraments de so i visuals, multimèdia, murals, mapes, *software*, objectes artístics, indrets per visitar, locals, edificis (museus, esglésies, etc.), i material d'avaluació, entre altres. Algunes de les revistes buidades són *L'Avenç*, *Investigación y Ciencia*, *Mundo Científico*, i *Correu de l'Unesco*.

Un dels subconjunts importants de **SINERA** és el de materials de la mediateca d'Intermón, que fan referència a pluralisme cultural, educació per a la pau, conflicte entre grups, minories culturals i ètniques i països en via de desenvolupament.

La base disposa d'uns dotze mil documents amb resum, dels quals s'especifica un total de 23 camps, alguns d'ells controlats per *thesaurus*.

El sistema de recuperació és per temàtica, nivell a què va dirigit, llengua, localització i tipus de suport del document.

Entre diversos aspectes podem trobar, per exemple, documents sobre art al Pallars

Sobirà o d'altres que parlin de programes d'educació compensatòria per a gitanos (vegeu els models de cerca).

SINERA és disponible *on-line* accedint a la Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya -**XTEC**- del Programa d'Informàtica Educativa -**PIE**- del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

És consultable a la Unitat de Teledocumentació de Lletres.

Rosa Fedi

Base connectada: SINERA_

ETAPA DOCS

1	29	GITANOS :DT
2	19	EDUCACIO COMPENSATORIA :DT
3	2025	PROGRAM+
4	3 1 1 2 1 3	

*** numero document = 1***

*** numero pagina = 1**

NU: DRTA0086

CR: dossier; escrit

TI: Programa d'educació compensatòria

AU: Meroño, Núria; Domingo, Cèlia; Negrillo, Carme; Moya, Carmelo AF: Facultat de Filosofia i Lletres de Tarragona

DA: 1991

LL: català

RE: Descriu d'una manera general la realitat actual de l'educació compensatòria a Catalunya, fent una repassada dels diferents programes com ara el de l'escola rural, el programa d'aprenentatge d'oficis, el programa d'atenció a joves sense escolaritzar, el programa d'escolarització i seguiment de minories culturals, el programa d'alfabetització d'adults, el d'atenció a la població itinerant o les aules/taller. Se centra però, principalment, en la tasca del Programa de marginats socials: en fa la descripció del projecte portat a terme a cinc escoles de Tarragona durant el curs 1990-1991. Planteja com a objectiu del Programa d'educació compensatòria l'atenció als alumnes marginats socialment o amb risc de ser-ho, i pretén facilitar la plena integració escolar d'aquests alumnes. El dossier inclou també la descripció d'unes jornades de formació i perfeccionament del professorat i, finalment, unes orientacions sobre l'escolarització de nens i nenes àrabs i una bibliografia sobre la qüestió de l'educació compensatòria.

CA: Dossier de 81 pàgines, fotocopiat, format din-A4

IA: CDU 317.9; Signatura 371.9PRO

DI: Centre de Recursos Pedagògics del Tarragonès

DT: educació compensatòria; educació especial; marginats socials; sociologia; problemes socials; Catalunya; pedagogia; pedagogia comparada; sociologia de l'educació; organització escolar; psicopedagogia; psicologia de l'educació; planificació educativa; minories racials; gitanos; àrabs; immigrants; personal d'ensenyament; educadors; aula taller; equipaments escolars; alfabetització; Tarragona; integració escolar; aprenentatge; formació del professorat; ensenyament; mètodes d'ensenyament; departament d'ensenyament

DE: divulgació; tècnica

DN: professionals de l'educació; tècnics educatius

Base connectada: SINERA_

ETAPA DOCS

1	1608	ART
2	31	PALLARS SOBIRA
3	5 1 1 2	

*** numero document = 5***

*** numero

pagina = 1**

NU: IGIJ0122

CR: església

TI: Sant Ambrós de Tor

LO: Pallars Sobirà

RE: Es troba en ruïnes. La seva cronologia és poc precisa. L'església fou incendiada al 1936. A l'interior, l'absis té forma trapezoidal. Per a més informació vegeu: Xavier BARRAL I ALTET: L'art pre-romànic a Catalunya. Segles IX-X. Edicions 62. Barcelona, 1981. Francesc BURON: Esglésies romàniques catalanes. Guia. Art estudi Edicions. Barcelona, 1977.

CA: Planta rectangular; nau única amb coberta de fusta; absis semicircular a llevant amb lloses radials i muntants còncaus; porta a ponent; aparell de lloses de pissarra.

DI: Cal situar-se al poble de Tor (a 11 km d'Alins de Vallferrera) i continuar uns quaranta-cinc minuts a peu en direcció nord, a l'esquerra del barranc de Vall Peguera. És difícil de trobar.

DT: art medieval; art religiós; edificis religiosos; arquitectura; art romànic; cultes; Catalunya

DE: artístic; històric; religions

DN: secundària; universitària

DC: 800 [anterior]; 1000 [posterior]

ID: Alinsart

DD: Dolors Santandreu, abril 1989

WATER RESOURCES ABSTRACTS. VOLUME I

Base de dades bibliogràfica en **CD-ROM** editada per la National Information Services Corporation (NISC). Inclou la publicació mensual **Selected Water Resources Abstracts (SWRA)**.

La informació que conté ha estat compilada del fons dels milers de publicacions del Water Resources Scientific Information (WRSIC) of the Water Resources Division, United States Geological Survey.

La tipologia de publicacions incorporades a la base de dades és diversa. Així, en els resultats de la cerca poden aparèixer articles (ens ofereix resums d'articles de més de quatre-centes revistes) i milers de monografies, informes, estudis, actes de conferències i publicacions oficials produïdes per agències governamentals, de recerca i universitats.

Proporciona informació d'abast mundial sobre aspectes relacionats amb l'aigua: ciències físiques i socials, enginyeria, contaminació, control, ús, administració i conservació dels recursos hidrològics, botànica, climatologia, química, toxicologia, meteorologia, geofísica, biotecnologia, biocicle, microbiologia, agronomia, horticultura i lesgilació entre altres.

D'actualització trimestral, inclou notícies des del 1967 fins a l'actualitat.

La interrogació a la base de dades és senzilla i es pot triar entre els tres nivells de cerca que ofereix:

Novice Search Mode: la distribució de la informació en tres grans blocs que apareix a la pantalla facilita la cerca: primer bloc (**Global Search**), on el sistema busca en el títol, en les paraules clau i en el resum la informació introduïda; segon bloc (**Author Search**), on el sistema busca en el camp d'autors; tercer bloc (**Major Topic**), on el sistema busca la informació general que s'introdueix en el seu diccionari de matèries.

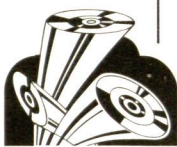
Advanced Search Mode: la pantalla està distribuïda en diferents camps i l'usuari ha d'omplir el camp o els camps relacionats amb la seva cerca.

Expert Search Mode: permet elaborar una estratègia de cerca amb comandes pròpies d'una cerca *on-line* i ajuts interactius a la interrogació. En qualsevol pas de la cerca es pot passar del Novice Search Mode a l'Expert Search Mode.

El format de visualització i sortida de la informació pot ser modificat per l'usuari segons les seves necessitats i definir els camps que consideri més interessants retenir.

És possible imprimir i exportar els resultats obtinguts. La base de dades ofereix diferents formats de sortida: ASCII, dBASE III+, DELIMITED, LOTUS 1-2-3, a més de la possibilitat d'exportar a un format predefinit i dissenyat pel mateix usuari.

Per a més informació podeu passar per la Unitat de Teledocumentació de la Biblioteca de Ciències o bé trucar al telèfon 581 16 35.

MÉS DIARIS EN CD-ROM

Des de fa alguns mesos es pot consultar en format CD-ROM, a la unitat de Teledocumentació de la Biblioteca de Ciències Socials, un parell de publicacions periòdiques que constitueixen una de les lectures preferides dels economistes.

Una és el *Financial Times*, un diari fundat l'any 1888 i que actualment té un nombre de lectors estimat d'un milió. La versió en CD-ROM reflecteix el contingut de l'edició britànica, amb l'addició d'alguns articles de l'edició internacional. La informació inclosa és la mateixa que en la versió en paper, és a dir, que apareix el text complet. S'hi elimina, però, algun tipus d'informacions: no hi busqueu pas les prediccions meteorològiques o els mots encreuats!

L'altre CD-ROM és *The Economist*, una publicació setmanal que també té una gran difusió internacional i que tracta en profunditat temes de política, economia, empresa, etc.

Amb aquest nou suport, que en el cas d'aquestes dues publicacions s'actualitza cada tres mesos, a més a més de fer una lectura més o menys sistemàtica i continuada, s'hi poden fer consultes com si es tractés d'una base de dades bibliogràfica, un tipus de CD-ROM al qual els usuaris de les nostres biblioteques comencen a estar avesats, i molts d'ells ja en són grans experts. En el cas de *The Economist*, podem consultar en suport CD-ROM la informació publicada des del gener del 1987, i pel que fa al *Financial Times* disposem del text des del gener del 1990.

El *software* que permet fer les cerques, modificar-les i, un cop obtinguts els resultats, guardar la informació en disquet o imprimir-la, pot funcionar, a més de la versió per a DOS, sota Windows, la qual cosa representa un gran avantatge per als usuaris que ja treballin amb aquest *interface*, ja que els resultarà encara més senzill l'aprenentatge del seu funcionament.

El procés de cerca és molt flexible, permet múltiples possibilitats d'ampliar o de delimitar el conjunt de documents obtinguts: podem buscar per text lliure (al text complet dels articles) o bé limitar la cerca als titulars, podem combinar diverses paraules amb operadors booleans (AND, OR, NOT), consultar la freqüència d'aparició d'una paraula en el conjunt de la base de dades, saber quines paraules apareixen més sovint a prop de la paraula buscada (per exemple, si busquem COMPUTERS, ens donarà la pista per buscar també LAPTOP, DESKTOP, PALMTOP, WORKSTATION), buscar entre dues dates concretes, etc. Quant al tractament del text que recuperem del CD-ROM, també existeixen moltes opcions d'edició: triar quins camps volem imprimir (o copiar en disquet), si ens interessa que apareguin els noms dels camps o únicament la informació textual que contenen, canviar el tipus de lletra (que seran els mateixos que hi hagi disponibles per al *Write de Windows*), etcètera.

Anna Lopo

Pilar Ginés

ON TRUCAR ON ANAR

DIRECCIÓ DEL SERVEI DE BIBLIOTEQUES. Edifici A

Tel. 581 10 71 Direcció / Tel. 581 10 15 Secretaria / Fax 581 20 00
Horari: de dilluns a divendres de 9 a 17 h

ARXIU GENERAL ADMINISTRATIU I HISTÒRIC. Edifici A

Tel. 581 20 27 Direcció
Horari: de dilluns a divendres de 9 a 17 h

BIBLIOTECA GENERAL. Edifici A

Tel. 581 12 27 Prèstec
Horari: de dilluns a divendres de 9 a 20 h

SERVEIS CENTRALS. Edifici A

Secció de Prèstec Interbibliotecari: Tel. 581 10 50

Horari: de dilluns a divendres de 9 a 17 h

Secció de Procés Tècnic:

Tel. 581 10 51 Direcció / Tel. 581 16 34 Revistes

Horari: de dilluns a divendres de 9 a 20 h

Secció d'Intercanvi de Publicacions: Tel. 581 11 93

Horari: de dilluns a divendres de 9 a 17 h

BIBLIOTECA DE CIÈNCIES. Edifici C

Tel. 581 22 83 Direcció / Tel. 581 19 06 Prèstec

Tel. 581 16 35 Teledocumentació i Revistes

Horari: de dilluns a divendres de 8.30 a 1 h
dissabtes, diumenges i festius de 9 a 20 h

BIBLIOTECA DE CIÈNCIES DE LA COMUNICACIÓ. Edifici I

Tel. 581 14 92 Direcció
Horari: de dilluns a divendres de 9 a 20.30 h

BIBLIOTECA DE CIÈNCIES SOCIALS. Edifici B

Tel. 581 18 18 Direcció / Tel. 581 18 01 Prèstec

Tel. 581 18 19 Teledocumentació / 581 15 70 Revistes

Horari: de dilluns a divendres de 8.30 a 1 h
dissabtes, diumenges i festius de 9 a 20 h

BIBLIOTECA DE LLETRES. Edifici B

Tel. 581 17 63 Direcció / Tel. 581 18 65 Prèstec

Tel. 581 12 88 Revistes / Tel. 581 21 84 Teledocumentació

Horari: de dilluns a divendres de 8.30 a 21 h

CARTOTECA DEL DEPARTAMENT DE GEOGRAFIA. Edifici B

Adscrita a la Biblioteca de Lletres. Tel. 581 17 51 Sala de consulta

Horari: dilluns i dimecres de 10 a 14 h i de 15 a 17 h

BIBLIOTECA DE L'INSTITUT DE DOCUMENTACIÓ

I D'INVESTIGACIÓ MUSICOLÒGIQUES «JOSEP RICART I MATAS»

Adscrita a la Biblioteca de Lletres.

Av. República Argentina 1 - 08023 Barcelona. Tel. 237 14 12

Horari: de dilluns a divendres de 16.30 a 20 h

BIBLIOTECA DE MEDICINA. Edifici M

Tel. 581 19 18. Direcció
Horari: de dilluns a divendres de 9 a 20 h

BIBLIOTECA DE MEDICINA. UNITATS DOCENTS:

Unitat Docent de Sant Pau.

Av. Sant Antoni M. Claret, 167, 08025 Barcelona. Tel. 456 19 00

Horari: de dilluns a divendres de 8 a 20 h

Unitat Docent de la Vall d'Hebron.

Pg. de la Vall d'Hebron s/n, 08035 Barcelona. Tel. 428 26 37 Secretaria

Horari: de dilluns a divendres de 9 a 14 h i de 15 a 17 h

Unitat Docent de l'Hospital del Mar.

Pg. Marítim 25-29, 08003 Barcelona. Tel. 309 22 08

Horari: de dilluns a divendres de 9 a 20 h

BIBLIOTECA DE VETERINÀRIA. Edifici V

Tel. 581 15 49 Direcció
Horari: de dilluns a divendres de 9 a 20.30 h

HEMEROTECA GENERAL. Edifici I

Tel. 581 11 46 Direcció
Horari: de dilluns a divendres de 9 a 20.30 h

BIBLIOTECA DE FORMACIÓ DE PROFESSORAT

DE BELLATERRA. Edifici G

Tel. 581 14 30 Direcció
Horari: de dilluns a divendres de 9.00 a 20.30 h

BIBLIOTECA DE TRADUCCIÓ I D'INTERPRETACIÓ. Edifici M

Tel. 581 13 55 Direcció
Horari: de dilluns a divendres de 8.30 a 20 h

BIBLIOTECA UNIVERSITÀRIA DE SABADELL EMPRESARIALS

c/ Narcís Giralt 40, 08202 Sabadell. Tel. 725 21 99

Horari: de dilluns a divendres de 8 a 21 h

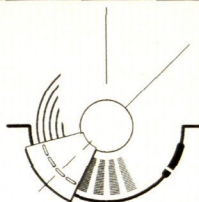
INFORMÀTICA

c/ Creueta 90, 08202 Sabadell. Tel. 725 92 11

Horari: de dilluns a divendres de 9 a 21 h

SEMINARI TELEPHASSA

Els dies 17 i 18 de març de 1993 va tenir lloc la celebració del quart seminari Telephassa. El títol d'aquest darrer seminari del projecte Telephassa va ser «**User support, (inter)-national cooperation and strategy: important issues for libraries**». El seminari va comptar amb la participació d'uns quaranta professionals de diversos països europeus.

Entre els ponents cal destacar la participació de Hans Geleijnse, director de la Biblioteca de la Universitat de Tilburg, que va parlar sobre planificació estratègica a les biblioteques. També va ser molt interessant l'aportació que va donar a aquest tema Patrick Kelly, director de la Biblioteca i del Centre de Càlcul de la Universitat de Limerick. Finalment, cal destacar la presentació que va fer Juan Morer, bibliotecari de la Biblioteca de Ciències de la Comunicació, de l'altre aspecte del projecte Telephassa: els mòduls interactius d'instrucció d'usuaris. La seva intervenció va ser completada amb unes demostracions a càrrec de Rosa Fedi, teledocumentalista de la Biblioteca de Lletres, i de Pilar Ginés, teledocumentalista de la Biblioteca de Ciències Socials. Sobre la tasca de l'equip de bibliotecaris de la UAB que treballa en la realització d'aquests mòduls, en donarem àmplia informació en un proper número.

IFLA 1993

Amb motiu de la Conferència de la IFLA que tindrà lloc a Barcelona, del 22 al 28 d'agost d'enguany, el Servei de Biblioteques de la UAB coordina l'edició d'un llibre sobre la situació de les biblioteques de les universitats públiques catalanes. Inclourà articles i il·lustracions de les realitzacions i els projectes arquitectònics més emblemàtics de cada universitat. La publicació està subvencionada per la Direcció General d'Universitats de la Generalitat de Catalunya.

El Servei de Biblioteques de la UAB també participa en l'organització del seminari satèl·lit de la Conferència de la IFLA'93 convocat per la secció dedicada als edificis i l'equipament de biblioteques. El tema d'aquest seminari és: «Els concursos arquitectònics per a edificis de biblioteques», i tindrà lloc del 16 al 20 d'agost als locals del Pati Manning de la Diputació de Barcelona. El coordinador local del Seminari és el Sr. Jordi Permanyer, Xarxa de Biblioteques Populares de la Diputació de Barcelona, tel. 402 25 45, i la persona de contacte a la UAB és Núria Gallart, tel. 581 27 46.

Conjuntament amb la resta d'universitats públiques catalanes i el Comissionat per a Universitats i Recerca es muntarà un estand informatiu al Palau de Congressos de Barcelona, del 22 al 27 d'agost en el marc d'INFOR, exposició internacional de les biblioteques i de la informació, paral·lela a la Conferència de la IFLA'93.

HAN COORDINAT AQUEST NÚMERO:

- Vicenç Allué
- Núria Balagué
- Rosa Fedi
- Joan Gómez Escofet
- Juan Morer

ADREÇA:

Biblioteca Informacions
Servei de Biblioteques
Edifici A
08193 Bellaterra
Barcelona (Spain)